

Dèficit públic: el ministre Montoro amaga la veritat

El ministre en funcions d'Hisenda i Administracions públiques, Cristóbal Montoro, continua fent allò que el Govern de Madrid ha estat fent al llarg de la legislatura: amagar la realitat i carregar les culpes als altres, amb especial fruïció a Catalunya.

Fent ostentació del cinisme a què el Govern central ja ens té acostumats, Montoro es despenja amb unes declaracions en què culpa les comunitats autònomes del dèficit públic espanyol, i a Catalunya especialment. Això està passant mentre ja portem dos anys en què s'incompleix l'obligació de reformar l'actual sistema de finançament autonòmic.

Comentarem algunes xifres que posaran en evidència la veritat que Cristóbal Montoro amaga perquè no hi ha cap dubte que ell coneix molt bé aquestes xifres i el que hi ha al darrere, ja que, a més de ministre d'Hisenda i Administracions públiques, és economista i catedràtic d'hisenda pública.

Vegem en primer lloc com s'ha repartit l'esforç de la reducció de la despesa entre els diferents subsectors de l'Administració pública en els darrers cinc anys:

Taula 1. Evolució de la despesa pública espanyola

Administració	Variació despesa 2010-2014	
	Milions d'euros	%
Administració central ⁽¹⁾	4.576	4,4
Comunitats autònomes	-25.402	-14,6
Corporacions locals	-14.921	-22,7
Seguretat Social ⁽²⁾	6.155	4,1
TOTAL	-29.592	-6,0

FONT: IGAE. Despesa no financera del sector públic 1995-2014.

(1): Descomptant les ajudes a institucions financeres.

(2): Inclou la prestació per atur.

O sigui que el Govern central ha augmentat la seva despesa mentre que l'esforç de la reducció l'ha traslladat a les comunitats autònomes —que són les administracions que forneixen els serveis més importants per als ciutadans (sanitat, educació, serveis a la gent gran, i a més, seguretat en el cas de Catalunya)— i a les corporacions locals.

D'altra banda, com a resposta a cert corrent d'opinió que afirma que el sistema autonòmic espanyol és federal, examinem la taula 2 següent, en què l'OCDE exposa com es reparteixen els ingressos i les despeses entre els diferents nivells de govern d'alguns països amb estructura federal, on inclou també Espanya.

Taula 2. Repartiment d'ingressos i despeses en diferents estats

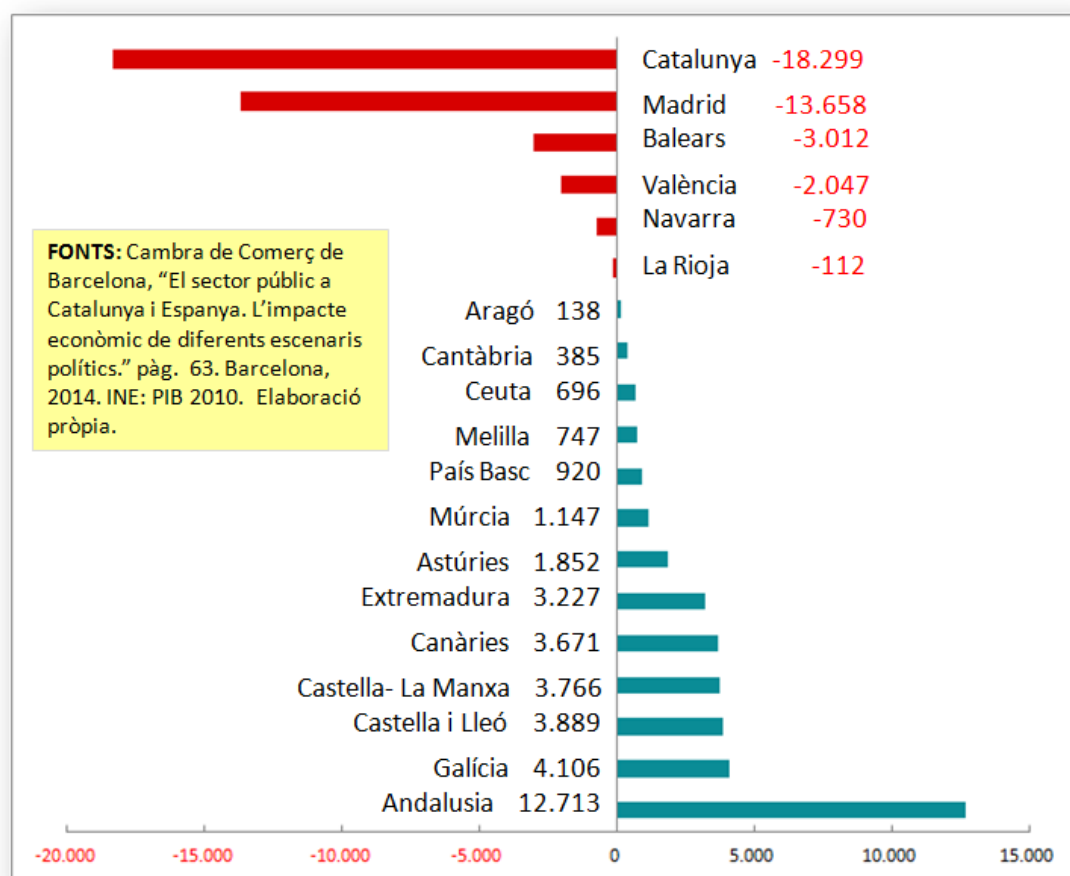
Any 2014	Espanya		Alemanya		Canadà		Suïssa		Estats Units	
	% Ingressos gestionats	% Despesa	% Ingressos gestionats	% Despesa	% Ingressos gestionats	% Despesa	% Ingressos gestionats	% Despesa	% Ingressos gestionats	% Despesa
Govern central	72,99	57,06	64,34	60,44	45,52	30,78	52,06	42,61	58,07	52,15
Regions - Estat	15,97	31,9	24,49	22,46	43,63	48,47	29,45	37,96	41,93	47,85
Municipis	11,04	11,03	11,17	17,1	10,85	20,75	18,49	19,43		

FONT: OCDE. <http://www.oecd.org/tax/federalism/oecdiscaldecentralisationdatabase.htm> Elaboració pròpia.

O sigui que les comunitats autònomes han hagut d'aplicar reduccions, però sense tenir la capacitat d'augmentar els seus ingressos; és a dir, tenen el cost de la despesa, però no la gestió dels ingressos, a diferència dels països veritablement federals, on hi ha un bon equilibri entre ingressos i despeses dels estats i *Länder* federats.

Per a mostrar una mica més la deslleialtat del ministre Montoro, vegem com són les balances fiscals entre les comunitats autònomes de l'Estat:

Gràfic 1. Balances fiscals expressades en milions d'euros

Queda clar que Catalunya, el País Valencià i Balears són les comunitats que sostenen el sistema de finançament autonòmic. Doncs tot i que suporten una abusiva solidaritat i que han de reduir les seves despeses (repetim, les despeses públiques autonòmiques són majoritàriament de tipus social: sanitat, educació i serveis socials), segons el ministre Montoro són les responsables del dèficit de l'Estat espanyol; i això passa mentre l'Administració central incrementa la seva despesa dedicant recursos ingents a una infraestructura deficitària i de molt baixa demanda —per consegüent, de nul·la rendibilitat social— com és la xarxa de l'AVE, i que any rere any executa molta més despesa militar de la que pressuposta.

Cal dir que la pretesa “solidaritat” de Madrid no es pot equiparar a la de les tres comunitats mediterrànies de parla catalana, ja que la xifra corresponent està distorsionada per l'efecte capitalitat.

La taula següent mostra els objectius de dèficit pressupostari requerits pel ministeri d'Hisenda als diferents subsectors de l'Administració pública per als exercicis 2015 al 2018.

Taula 3. Objectius de dèficit pressupostats 2015-2018 (1de 2)

	Objectiu de dèficit per subsectors en % del PIB			
	2015	2016	2017	2018
Administració central	-2,9	-2,2	-1,1	-0,2
Comunitats autònomes	-0,7	-0,3	-0,1	0,0
Corporacions locals	0,0	0,0	0,0	0,0
Seguretat Social	-0,6	-0,3	-0,2	-0,1
TOTAL				

Font: Plan Presupuestario 2016. Reino de España.

Només cal fixar-se en els marges de dèficit que es reserva l'Administració central i comparar-los amb els de les comunitats autònomes per a entendre que responen clarament a la intenció de limitar la capacitat de gestió dels serveis i infraestructures de les comunitats autònomes:

Taula 4. Objectius de dèficit pressupostats 2015-2018 (2de 2)

	Administració central	Comunitats autònomes
2015	-2,9	-0,7
2016	-2,2	-0,3
2017	-1,1	-0,1
2018	-0,2	0,0

Font: Plan Presupuestario 2016. Reino de España.

A tot això, és ben significatiu que l'Autoritat Independent de Responsabilitat Fiscal (AIREF), un ens públic adscrit organitzativament al ministeri d'Hisenda, hagi posat en evidència el ministre Montoro, deixant clar que el responsable del descontrol del dèficit no són les comunitats autònomes sinó l'Administració central per haver fixat uns límits de despesa que les comunitats no poden assumir.

Per molt que es parli de la necessitat de revisar el sistema de finançament autonòmic, per molt que es pretengui revisar-ho, la realitat de les xifres ens permet afirmar que la Catalunya autonòmica mai arribarà a tenir un equilibri raonable entre els ingressos i les despeses perquè els seus pressupostos sempre estaran condicionats per les decisions del Govern central. El que necessita Catalunya és poder gestionar els 80.000 milions d'euros d'ingressos anuals que genera la seva activitat econòmica, i això tan sols és possible en una Catalunya independent.